

Prioriteret tilsyn på landbrugsejendomme

Oplysninger

Adresse	Bispelundvej 44	8330	Beder
Ejer af dyrehold	Mads Borg		
CVR- nr.	21614084	P-nr.	1005065160
CHR- nr.	132215		

Godkendelsestype	Husdyrtilladelse §16b, 1 (uden BAT)	Godkendelsesdato	25-08-2022
Bedriftstype	H16bu		

Tilsynet har omfattet følgende forhold:

Tilsynet er udført i henhold til gældende bekendtgørelse om miljøtilsyn.

Tilsynet var et prioriteret tilsyn, hvor der blev ført tilsyn med:

- Produktionsareal
- Opbevaring og håndtering af husdyrgødning
- Folde
- Driftsbygning med aquatræner
- Lugt, støv og støj
- Vilkår i ejendommens miljøtilladelse
- Jordforurening

Tilsynet omfattede også et kampagnetilsyn. Dets emne var læskure. Tilsynet blev udført som et fysisk tilsyn.

Konklusion på tilsynet:

Der er i forbindelse med tilsynet meddelt **indskærpelse** om dybstrøelsesbund i flytbart læskur, som det fremgår af vedlagte brev.

Det skal bemærkes, at:

- Folde har plantedække, er på vej med plantedække, eller har fået slidt plantedække. Enkelte, bestemte folde skal, som nærmere beskrevet herunder, ligge i hvile mindst 6 måneder den kommende vækstsæson, for at opnå tæt plantedække.
- Område i folde foran staldudgange skal leve op til regler om løbegårde, hvis der ikke kan opnås tilstrækkeligt plantedække.
- Foderområde II har fast tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder, hvilket er en lovlig indretning. Området kan sidestilles med en løbegård, og er dermed at regne for et lovligt, eksisterende produktionsareal i husdyrbruglovens forstand.

- Den nye, §16-tilladte møddingplads er under etablering. Anvendelse af møddingspladsen tæt ved vejen accepteres, forudsat at drift og tømningshyppighed sikrer imod risiko for forurening, indtil den nye møddingsplads er færdigetableret, forventeligt inden udgangen af 2025.

Denne tilsynsrapport vil blive offentliggjort på Digital MiljøAdministration (<https://dma.mst.dk/>) senest 4 måneder efter, at tilsynsbesøget har fundet sted jf. reglerne i miljøtilsynsbekendtgørelsen.

Tilstede under tilsynet: Mads Borg og Rikke Wolff

Tilsynsdato	13. august 2025	Tilsynsførende	Anker Laubel og Lotte Andersen
--------------------	-----------------	-----------------------	--------------------------------

Håndhævelser inden for tilsynsfrekvensen

Dato for håndhævelse	Type	Bemærkninger	Status	Efterkommet dato
21-03-2024	Indskærpelser	Fodertrug og lignende må højst må være placeret det samme sted 12 uger ad gangen og må ikke placeres samme sted, før der er forløbet 1 år.	Efterkommet	01-05-2024

Tilladt produktionsareal jf. tilladelse af 25-08-2022

Bygningsnr.	Stald-afsnit	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Tilladelsesdato	Udløbsdato
1 Hestestald med bokse	1	131	Heste	Dybstrøelse	25-08-2022	
2 Ny løsdrift	1	174	Heste	Dybstrøelse	25-08-2022	

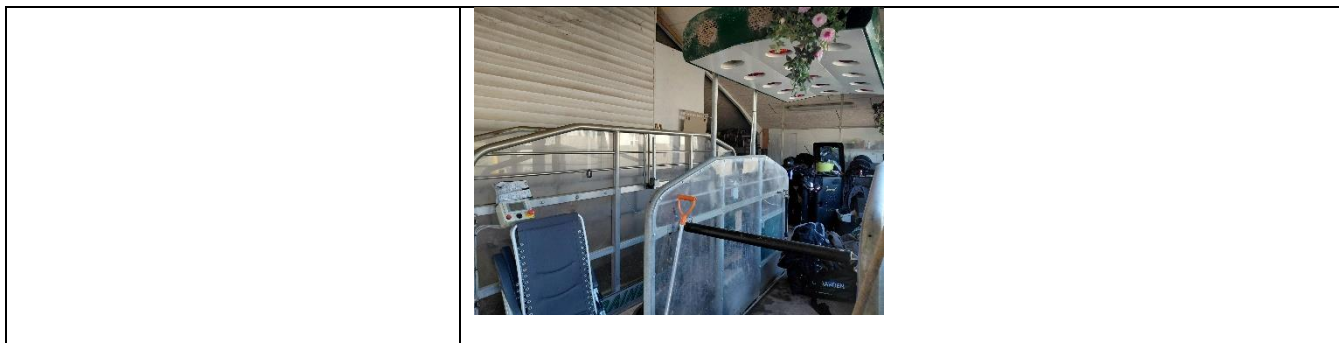
Registreret produktionsareal

Bygningsnr.	Stald	I drift?	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Registreret dato
1	Hestestald med bokse	Ja. Dog pt. ikke i brug, da heste er på sommerfold.	131	Heste	Dybstrøelse	2025-08-13
	Løsdraft 2	Nej	0	-	Taget ud af drift som stald.	2025-08-13

	Løsdrift 1	Nej	0	-	Taget ud af drift som stald.	2025-08-13
	Lille løsdrift på mark	Ja	0		Taget ud af drift som <i>fastplaceret</i> læskur.	2025-08-13
2	Ny løsdrift i hal.	Nej	Ikke i brug endnu.	Heste	Dybstrøelse	2025-08-13

Produktionsarealer	
Bemærkninger, produktionsareal	Ny løsdriftsstald ikke taget i brug endnu. Hestestald med bokse er pt. ikke i brug, da heste er på sommer-fold. Løsdrift 1 og 2 er taget ud af drift som stald. (Se skema herunder mht. folde.)
Læskure	Ingen fastplacerede læskure. Bygningen " Lille løsdrift på mark" er taget ud af drift som fastplaceret læskur. Er i stedet nu et flytbart læskur, som mindst 1 gang årligt flyttes til ny placering. Er flyttet én gang, for ca. 6 mdr. siden. Der <u>skal</u> etableres dybstrøelsesmåtte i læskuret. Hvis det evt. fremover flyttes mindst hver 12 uge, er der til orientering efter gældende regler ikke krav om dybstrøelsesmåtte. For miljøregler om læskure mv. henvises til gældende husdyrgødningsbekendtgørelse, samt til Aarhus Kommunes <i>Vejledning om Læskure</i> , fra 2024

Andre anlæg, som er konkret tilset	
Ridebane, ovalbane, rotunde	Forventes at skulle fjernes jf. byretsdom og ny fredningsnævnsafgørelse af 6. august 2025. Kommunal sagsbehandling i gang vedr. dette.
Driftsbygning med aquatræner	Husdyrbruget oplyste, at aquatræneren, som er placeret i en i driftsbygning, anvendes ca. 2 timer hver 14 dag, når en hest har behov for det, og i andre perioder anvendes den ikke. Efter kommunens vurdering er aquatræneren og det tilhørende hestesolarie ikke et husdyranlæg, når man betragter dets anvendelsesmåde og anvendeshyppighed. Bygningen med aquatræner og tilhørende hestesolarie vurderes at være et <i>driftsanlæg mv. til brug for husdyrholdet</i> .

Opbevaringsanlæg							
Gylle- og ajlebeholdere							
Type	Bygge-dato	Areal (m ²)	Vol. (m ³)	Overdækning	Kontrol-dato	Kontrol-interval	Bemærkninger
Anden opsamlings-beh.	01-01-2004	1	5	Fast låg			Denne opsamlingsbeholder er i brug, da vand fra indendørs vaskelads ledes hertil.
Anden opsamlings-beh.	01-08-2025	1	5	Fast låg			Opsamlingsbeholder til 2025-møddingspladsen ved ny ridehal/løsdriftsstald er under etablering. Vil også fungere som opsamlingsbeholder til ny løsdriftsstald.

Pladser			
Type	Bygge-Dato	Areal (m ²)	Vol. (m ³)
Nuværende møddingsplads, (tæt på vejen). Denne møddingsplads er ikke lovlig, da mindre end 50 m til nabobeboelse og uden afløb til opsamlingsbeholder. Ny placering blev ansøgt og godkendt i § 16 b miljøtilladelse, se herunder. Oplyst, at den vil blive taget ud af drift, når ny møddingsplads er færdigt-etableret. Anvendelse af denne møddingsplads accepteres fremadrettet i en kort periode jf. husdyrbruglovens § 46 om underordnet betydning, forudsat at drift og tømningshyppighed sikrer imod risiko for forurening, indtil ny møddingsplads er færdigt	01-06-2017	21	42

etableret, hvilket forventeligt sker inden udgangen af 2025.			
Ny møddingsplads, godkendt 2022 Under etablering. Se skema og foto herunder.	01-08-2025	38	60

Ny møddingsplads, godkendt 2022	
Overdækning af mødding	Møddingsplads godkendt 2022. Placering ved ridehal/løsdriftsstald.
Tilstand af møddingsplads	Under etablering. Ikke i brug.
Sidebegrænsning af møddingsplads	Mure på 3 sider. 4. side bliver med lovpligtig fri randzone.
Afløb fra møddingsplads	Under etablering.
Tag- og overfladevand, møddingsplads	Der forventes på korrekt vis ikke at være tilløb fra tilstødende overfladevand eller tag.
	
Bemærkninger til møddingsplads	Under etablering. Forventet færdig efteråret 2025. Husdyrbruget oplyste at møddingspladsen vil blive færdigt indrettet og driftet i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser.

Markstakke		
Markstakke	Ingen markstakke	0 markstakke
Kort over markstakke		

2. Folde	
Foder- og vandtrug, regler	For miljøregler om læskure samt foder- og vandingssteder henvises til gældende husdyrgødningsbekendtgørelse, samt til Aarhus Kommunes <i>Vejledning om Læskure</i>, fra 2024 Ved afgørelse d. 27. august 2024 meddelte Aarhus Kommune på vilkår tidsbegrænset <i>dispensation</i> frem til 31. august 2027 i forhold til afstand til nabobeboelse til husdyrbruget, så foder- og drikke-trug godt indtil da under overholdelse af bestemte vilkår kunne placeres mindre end 50 m fra nabobeboelse.

Konstateret vedr. foder- og vandtrug	Dispensationen anvendtes ikke af husdyrbruget. Foder- og vandingstrug var placeret længere væk end 50 m fra nabobeboelse. Foderområde I: 1-2 foldertrug var placeret udfor (vest for) hestestald med bokse, og mere end 50 m fra nabobeboelse. Disse fodertrug var ikke fast placeret. Husdyrbruget oplyste at de flyttes i henhold til reglerne til <i>skiftende</i> placeringer i området vest for hestestald med bokse. Frem til 31. august 2027 har husdyrbruget mulighed jf. den nævnte dispensation mulighed for at flytte og også placere mindre end 50 m fra nabobeboelse. Foderområde II: to foderhække var <i>fast</i> placeret ud for (umiddelbart syd for) Løsdraft 2, på befæstet underlag og med afløb til opsamlingsbeholder, og mere end 50 m fra nabobeboelse. Husdyrbruget oplyste, at foderområdet har haft denne faste og befæstede placering i ca. 20 år.
Vurdering (foder- og vandingstrug)	Fodertrug i folde må højst være placeret det samme sted 12 uger ad gangen, og må ikke placeres samme sted, før der er forløbet et år jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen. Foderområde I overholder dette. Foderområde II overholder ikke dette. Det fremgår dog af høringsnotatet, der vedrører dagældende husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning, at landbrugeren som alternativ til at flytte fodertrug vil kunne etablere fast bund og afløb med tilhørende opsamlingsanlæg tilsvarende de krav, der gælder for ensilageopbevaringsanlæg. Foderområde II overholder dette, da der er fast tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder. Foderområde II svarer efter kommunens opfattelse til en lovligt indrettet løbegård. Foderområde II kan sidestilles med en løbegård, og er dermed at regne for et lovligt, eksisterende produktionsareal i husdyrbruglovens forstand. Foderområde I og II overholder gældende regler.
Bevoksning på folde, miljøregler	Husdyrgødningsbekendtgørelsen indbefatter for udendørs husdyrhold en generel forudsætning om tilstrækkeligt næringsoptag via bevoksning på folde¹. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) har i vejledning til husdyrgødningsbekendtgørelsen beskrevet, at et areal ikke er en fold men er en "løbegård", hvis der er en høj koncentration af dyr, og næringsstofferne fra husdyrgødningen på arealet ikke kan udnyttes over en årrække. Løbegårde skal være indrettet med fast, tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder. Der er tale om en fold, og ikke en løbegård, hvis der er tilstrækkeligt plantedække til at udnytte næringsstofferne fra husdyrgødningen over en årrække på arealet med en høj koncentration af dyr. Næringsstofferne fra den afsatte husdyrgødning kan udnyttes af et veletableret plantedække, som kan opsuge næringsstofferne og mindske risiko for udvaskning af disse. Plantedække på folde med høj koncentration af dyr kan, siger SGAV, etableres eksempelvis ved, at dyrene i en periode ikke har adgang til arealet.
Bevoksning på foldene	Husdyrbruget oplyste at der på nogle af foldene ("vinterfoldene" ud for <i>hestestald med bokse</i> og ud for den <i>kombinerede ridehal og løsdraftstald</i>, som er under opbygning) var sået græs for 1½ - 2 måneder siden, med vanding i startfasen og uden gødningstilførsel. Disse folde var taget ud af drift og lå i hvile. Nogle dele af disse folde havde nået at etablere et tæt plantedække, andre havde ikke. Se foto 1-2.

¹ Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8 stk. 1.

Det skal bemærkes, at hvileperioden skal fortsættes på disse folde, så der opnås et tæt plantedække også der hvor det mangler.

Foto 1

Foto 2

Nogle dele af disse folde fremstod dog helt eller delvist uden plantedække:

Ud for hestestald med bokse (hvor der var klargjort med 1-2 flytbare fodertrug), var der bar jord eller kun spredt bevoksning, og ikke sået græs. Se foto 3. Folden var ikke i brug på tids-punktet for tilsynet.

Det skal bemærkes, at der her skal etableres tæt plantedække, eller ændres til løbe-gård.

Foto 3.

Der var bar jord i en fold omkring det flytbare læskur og folden blev anvendt af et mindre antal heste, 1-2 heste. Se foto 4. Efter kommunens opfattelse har der ikke været tæt bevoksning mere end 9 måneder dette sted.

Det skal bemærkes, at hestene efter kommunens konkrete vurdering skal tages fra i en hvileperiode på mindst 6 måneder i den kommende 2026-væstsæson i denne fold, foto 4, og der skal senest ved hvileperiodens sluttidspunkt være opnået et tæt plantedække, for at heste igen kan få adgang til denne fold. En alternativ løsning med indretning som løbegård med fast, tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder vil næppe være relevant på dette sted pga. afstandskrav for husdyranlæg, herunder løbegårde, til naboskel, nabobeboelse mv.

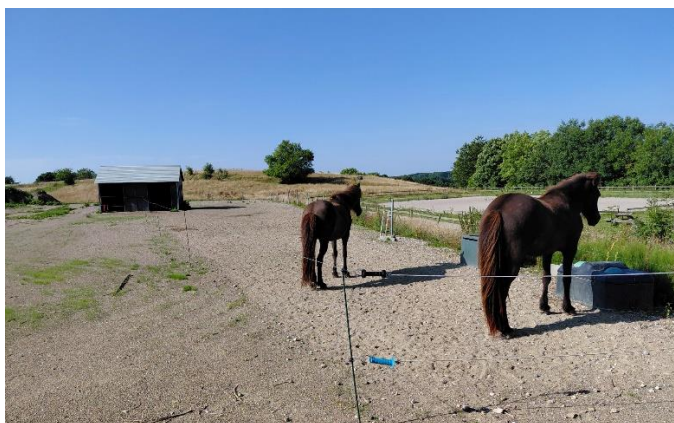

Foto 4.

På den modsatte side af vejen Bispelundvej var der indrettet 4-5 små folde, hvoraf nogle var uden plantedække. Se foto 5-6. Husdyrbruget oplyste, at disse folde var blevet taget i brug for 2 måneder siden som hestenes "sommerfolde". Husdyrbruget oplyste, at hestene her i sommeren opholder sig ca. 16 timer i døgnet på disse folde. Og at de opholder sig ca. 8 timer i døgnet på den tilstødende store, tætbevoksede sommerfold. Hen i efteråret trappes tiden op til hele døgnet på den tilstødende store, tætbevoksede sommerfold for nogle af hestene.

Det skal bemærkes, at der efter kommuns vurdering gennem en hvileperiode på mindst 6 måneder skal være etableret tæt plantedække i den kommende vækstsæson 2026, før hestene igen næste år kan anvende disse 4-5 små sommerfolde. Alternativt skal der - hvis afstandskrav for husdyranlæg overholdes, herunder mindst 15 m til vej – søges tilladelse jf. §1 6b til ændring til løbegård, med fast tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder.

Foto 5

	 Foto 6 Husdyrbruget har oplyst, at der dagligt – eller mindst 2 gange ugentligt - opsamles og fjernes fast husdyrgødning fra folde, som er uden bevoksning.
Bemærkninger Vedr. bevoksning	Se bemærkninger herover.

Vedr. vilkår i miljøgodkendelse/-tilladelse	
Løsdrift 1 og 2 er taget ud af drift som stald som vilkårssat. Lille løsdrift på mark er taget ud af drift som <i>fastplaceret</i> læskur som vilkårssat. Er flyttet og har status af flytbart læskur. Ny møddingsplads under etablering. Midlertidig anvendelse af gl. møddingplads accepteret.	

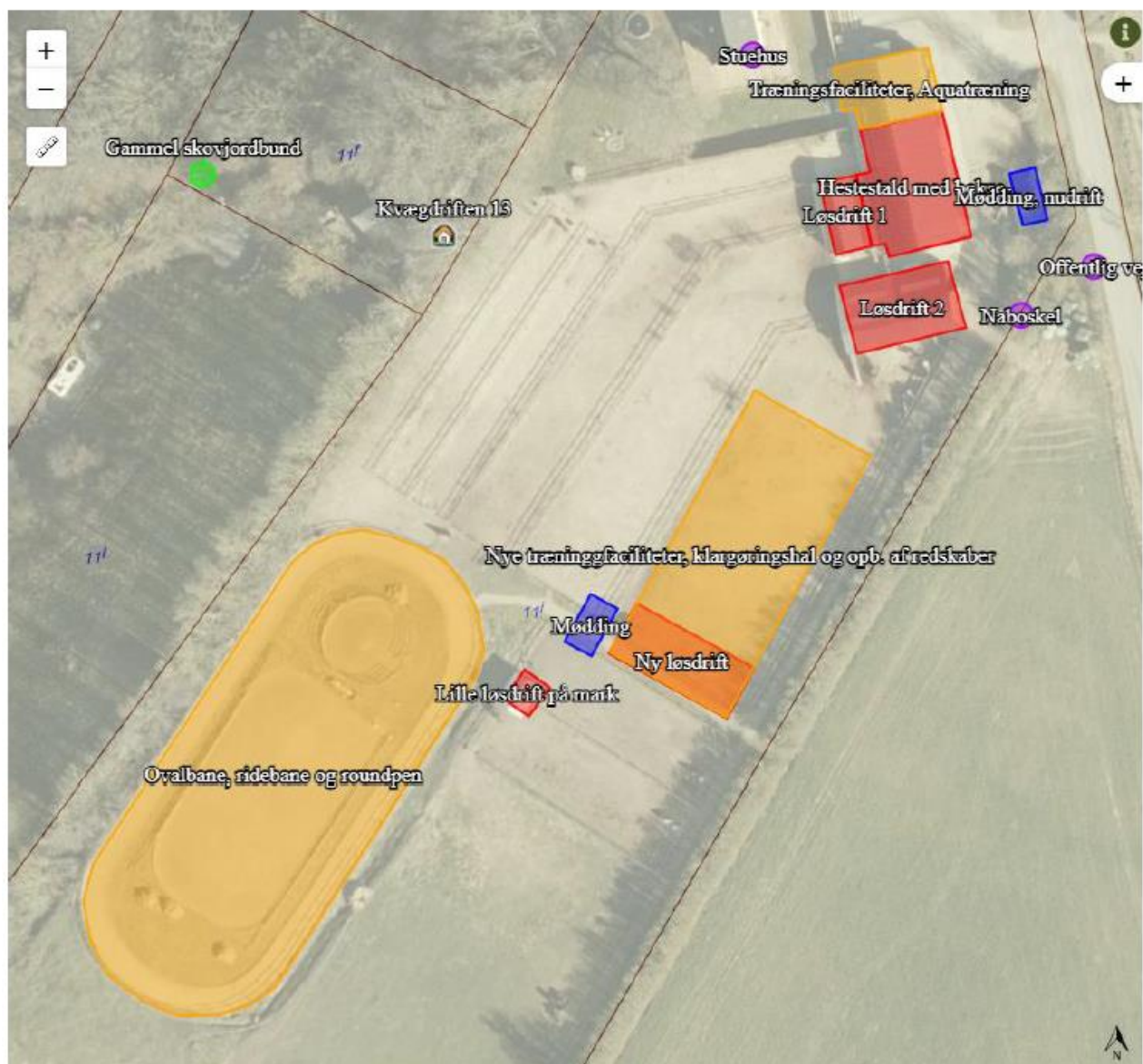
Om der ved tilsynet blev konstateret jordforurening	
Jordforurening	Der er ved tilsynet ikke konstateret jordforurening fra virksomhedens drift.

Generelle bemærkninger	
Flue- og skadedyrsbekæmpelse	Overdækning af mødding mindsker fluer
Lugt-, støv- og støj	Der er ved tilsynet ikke konstateret betydelig lugt, støv eller støj.
Ventilationssystem	Ikke relevant
Rengøring	Ingen bemærkninger

Miljørisikovurdering	
Baggrund	Kommunen har foretaget en miljørisikovurdering af husdyrbruget i henhold til bekendtgørelse om miljøtilsyn. En miljørisikovurdering er en standardiseret beskrivelse af husdyrbruget og omgivelserne på baggrund af fem emner: – Om husdyrbruget anvender et certificeret miljøledelsessystem eller lignende – Om miljøregler er blevet efterlevet de seneste år – Hvordan husdyrgødning oplagres – Dyreholdets størrelse – Miljøsårbare omgivelser, f.eks. afstanden til nabobeboelser, vandløb, natur, eller om husdyrbruget ligger inden for nitrutfølsomme indvindingsområder eller indsatsområder for drikkevand. For hvert emne kan scoren være 1, 3 eller 5, hvor 1 miljømæssigt er det bedste.
Tilsynsfrekvens	Kommunen foretager et basismiljøtilsyn mindst hvert 6. år på små husdyrbrug og mindst hvert 3. år på store husdyrbrug. Derudover skal kommunen foretage prioriterede tilsyn på baggrund af miljørisikovurderingen. Et prioriteret tilsyn er målrettet færre forhold end et basistilsyn. Kommunen foretager typisk prioriterede tilsyn, når resultatet er en score over 2,80. Resultatet af miljørisikovurderingen ses herunder.

Resultat af miljørisikovurdering	Vægt i beregningen	Score
Miljøledelsessystem	20%	5
Efterlevelse af miljøregler	30%	3
Oplag af husdyrgødning	16,5%	3
Dyreholdets størrelse	16,5%	1
Afstand til miljøsårbare omgivelser	17%	5
Resultat (vægtet score)		3,41

Kort 1: Situationsplan jf. gældende §16-b tilladelse

Situationsplan.

Der etableres en ny bygning til ridehal og med løsdriftsstald i den sydlige ende.

Fremadrettet vil hesteholdet stald i de to bygninger "Hestestald med bokse" og "Ny løsdrift".

"Løsdrift 1", "Løsdrift 2" og "lille løsdrift på mark" tages ud af drift som stalde. Bygningerne "Løsdrift 1" og "lille løsdrift på mark" fjernes helt.

Der indrettes ny møddingplads ("Mødding") ved den nye hal i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om indretning, drift og vedligeholdelse. Møddingpladsen "Mødding, nudrift" ophører. Placering af "Ovalbane, ridebane og roundpen" fremgår også af kortet.

Kort 2: Fodersteder og foto-steder

F1 og F 2 = Fodersteder. Ved F 1 har 1-2 fodersteder skiftende placeringer. F2 viser fastplaceret fodersted.

Foto 1 +2, mv. : viser omtrentlig placering af steder på de viste fotos herover.